

Ikt. sz.: EUB-42/19-5/2023.

EUB-13/2023. sz. ülés
(EUB-31/2022-2026. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Európai Ügyek Bizottságának**
2023. július 3-án, hétfőn, 10 óra 36 perckor
az Országház Széll Kálmán termében (főemelet 64.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Tájékoztató az Európai Tanács 2023. júniusi üléséről</i>	5
<i>Dr. Bóka János tájékoztatója</i>	5
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	9
<i>Dr. Bóka János válasza</i>	11
<i>Az ülés berekesztése</i>	13

Napirendi javaslat

1. Nagykövetjelölt kinevezés előtti meghallgatása (Zárt ülés!)
Előterjesztő:
Dr. Sztáray Péter András, a Külgazdasági és Külügyminisztérium államtitkára
2. Tájékoztató az Európai Tanács 2023. júniusi üléséről
(Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 69. § (1) bekezdése alapján)
Előterjesztő:
Dr. Bóka János, az Igazságügyi Minisztérium államtitkára

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Dr. Hörcsik Richárd (Fidesz), a bizottság elnöke
Tessely Zoltán (Fidesz), a bizottság alelnöke

Barkóczy Balázs (DK), a bizottság alelnöke
Balassa Péter (Jobbik), a bizottság alelnöke
Bóna Zoltán (Fidesz)
Illés Boglárka (Fidesz)
Dr. Juhász Hajnalka (KDNP)

Helyettesítési megbízást adott

Riz Gábor (Fidesz) Tessely Zoltánnak (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Dr. Juhász László főosztályvezető-helyettes
Dr. Tamás Csaba Gergely bizottsági főmunkatárs
Nyilas Dániel bizottsági munkatárs

Meghívottak

Hozzászóló

Dr. Bóka János államtitkár (Igazságügyi Minisztérium)

(A bizottság 10.10-10.34 óra között zárt ülést tartott, melyről külön jegyzőkönyv készült. - A nyílt ülés kezdetének időpontja: 10 óra 36 perc)

Tájékoztató az Európai Tanács 2023. júniusi üléséről

DR. HÖRCSIK RICHÁRD (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Folytatjuk ülésünket. Tisztelt Bizottság! Nyílt ülés keretében a második napirendi pontunkat tárgyaljuk: Tájékoztató az Európai Tanács 2023. júniusi üléséről az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 69. § (1) bekezdése alapján. Tisztelt Bizottság! A napirendi pont előterjesztője Bóka János, az Igazságügyi Minisztérium államtitkára. A június hónap mind az állam, illetve a kormányfők, mind a szakminiszterek szintjén igen intenzíven telt el, ahogy mindenki olvashatta a sajtóban is. Magyar szempontból úgy hiszem, hogy kiemelkedik az új 18 hónapos elnökségi munkaprogram elfogadása a Tanácsban, ami június 27-én történt. Az Európai Tanács pedig Ukrajna mellett gazdasági, migrációs és biztonsági kérdésekkel is foglalkozott. Köszöntjük államtitkár urat, és köszönjük, hogy ismét tájékoztat minket az Európai Tanács üléséről. Csak megjegyzem, hogy majd délután miniszteri meghallgatásra kerül sor, valószínűleg 15 óra környékén. Ezúttal is gratulálok államtitkár úrnak a miniszteri székéhez. Tisztelt Bizottság! Akkor átadom a szót államtitkár úrnak, kérem, hogy röviden számoljon be az Európai Tanács üléséről, és utána megnyitom a kérdések, vélemények lehetőségét, majd összegyűjtve, visszaadom a szót államtitkár úrnak. Tessék parancsolni!

Dr. Bóka János tájékoztatója

DR. BÓKA JÁNOS államtitkár (Igazságügyi Minisztérium): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Az Európai Tanács múlt héten csütörtökön és pénteken, június 29-én, 30-án rendes ülést tartott. Az Európai Tanácson elfogadott állásfoglalásokat és lezajlott vitákat a következtetések sorrendjében ismertetném a bizottság számára. Az Európai Tanács ebéden eszmecsere-t folytatott a NATO főtitkárával az Európai Unió és a NATO közötti együttműködésről, illetve az euroatlanti biztonságról. Ezt követően az Európai Tanács Ukrajnával kapcsolatos napirendi pontokat vitatott meg. Ezek a napirendi pontok jórészt az Európai Tanács korábbi következtetéseinek a megerősítését célozták. Ez alkalommal csak azokra az új elemekre hívnám fel a figyelmet, amik az eddigi európai tanácsi következtetésekhez képest újdonságot jelentenek.

A következtetések harmadik pontja arról szól, hogy az Európai Unió és tagállamai készek arra, hogy partnerekkel együtt a jövőben biztonsági kötelezettségvállalásokat tegyenek Ukrajna számára. Ennek a modalitásait, illetve a részleteit az Európai Tanács a további ülésein fogja megvitatni. Ez a szövegezés tekintettel van a tagállamok biztonság- és védelmi politikáira, illetve a tagállamok biztonsági és védelmi érdekeire. Ez a javaslat a francia köztársasági elnöktől származott, és a javaslatnak az a célja, hogy a francia köztársasági elnök európai védelmi és biztonságpolitikával kapcsolatos nézeteivel összhangban az Európai Uniót magát is az európai biztonsági architektúra részévé tegye és tekintettel arra, hogy Ukrajna pozíciója az európai védelmi architektúrában meghatározó kérdés, illetve az Európai Unió eddig is nagyon komoly támogatást nyújtott Ukrajnának minden területen, elengedhetetlen, hogy az Európai Unió is részt vegyen annak a biztonsági architektúrában a kiépítésében, amely a kontinensünk békéjét és biztonságát a jövőben meg fogja határozni.

Magyarország ezt a kezdeményezést támogatta azért, mert mi is érdekeltek vagyunk abban, hogy Európa kezébe vegye saját békéjének és biztonságának

megteremtését, és ennek a rendszernek a kialakításában meghatározó szerepet játsszon. Ezt a rendelkezést az európai biztonság- és védelempolitika erősítésének tekintjük, ami a magyar kormányzatnak mindig is meghatározó álláspontja volt és úgy tekintjük, hogy ez egy újabb lépés ebbe az irányba, amit támogatunk.

Az Európai Tanács tárgyalta az Ukrajnával kapcsolatos szankciós intézkedések csomagját. Az európai állam- és kormányfők nyugtázták, hogy a szektorális szankciók megújítására, az úgynevezett rolloverre július végéig kell sort keríteni. Itt Magyarország hangsúlyozta, hogy az Európai Tanács legutóbb, amikor ezeknek a szektorális szankcióknak a meghosszabbításáról az elvi politikai döntést meghozta, ezt azzal a feltétellel tette, hogy a Bizottság részletes, tagállamokra kiterjedő hatásvizsgálati tanulmányt fog elkészíteni és a tagállamok ennek a hatástanulmánynak az ismeretében fognak állást foglalni arról, hogy a szankciók meghosszabbítására sor kerülhet-e, és ha igen, milyen feltételekkel. Ez a hatástanulmány-csomag továbbra sem készült el. A Bizottság az Európai Tanácson is ismételten ígéretet tett arra, hogy ezt a csomagot be fogja mutatni. A magyar pozíció ezzel kapcsolatban egyértelmű: mivel az Európai Tanács korábban azt a döntést hozta, hogy a szankciós csomag megújítására csak ennek a hatástanulmánynak az ismeretében és egy horizontális vitát követően kerülhet sor, ezt továbbra is irányadónak tekintjük.

Az Európai Tanács számot vetett Ukrajna, Moldova és Georgia csatlakozási folyamatáról különös tekintettel a két héttel ezelőtti informális Általános Ügyek Tanácsán tett szóbeli beszámolóra Ukrajna, Moldova és Georgia tekintetében a csatlakozási folyamatban elért eredményekről. A bizottság tagjai bizonyára tudják, hogy Ukrajna tekintetében a tagjelölti státusz megadására arra tekintettel került sor, hogy Ukrajna hét kulcsfontosságú területen érdemi előrelépést tesz, köztük az ukrajnai kisebbségek helyzetének a javításával kapcsolatban is. A Bizottság beszámolója szerint a hét területen a hét elvárás közül kettőnek felel meg Ukrajna jelenleg, egy harmadik területen van jelentős előrehaladás, az összes többi területen azonban csak bizonyos előrehaladásról tudott beszámolni a Bizottság, ideértve az ukrajnai kisebbségek helyzetét is.

A magyar álláspont ezzel kapcsolatban nyilvánvaló: ahhoz, hogy Ukrajnával a csatlakozási tárgyalásokat meg lehessen kezdeni, Ukrajnának szükséges az Ukrajnában élő kisebbségek, köztük a kárpátaljai magyarság számára azokat a jogosítványokat visszaállítani, amely jogosítványokkal ezek a kisebbségek 2015-öt megelőzően rendelkeztek. Tehát a magyar elvárás Ukrajnával szemben nem az, hogy valami olyasmit csináljon, olyasmit tegyen, aminek Ukrajnában nincsenek előzményei, vagy ami Ukrajnában lehetetlen, vagy ami Ukrajnában nem működik, a magyar kormány kizárólag azt kéri az ukrán hatóságoktól, hogy azokat a jogokat állítsák vissza, amelyekkel ezek a közösségek 2015-öt megelőzően már rendelkeztek, amely jogosítványok akkoriban működtek a felek bizonyos megelégedésére, amely jogosítványok Ukrajna alkotmányos és jogrendszerébe probléma nélkül beilleszthetők, mert hiszen 2015 előtt is ott voltak. Ez a magyar álláspont és a miniszterelnök úr ezt teljesen egyértelművé tette az Európai Tanács ülésén is.

A szövegben eredetileg nem szerepelt volna hivatkozás Georgiára, azonban több tagállam, köztük Magyarország kezdeményezésére az Európai Tanács konklúziója a georgiai csatlakozási folyamat előrelépéséről is említést tesz. Georgia tekintetben az a helyzet, hogy kilenc feltételből számos feltételt már teljes mértékben teljesített és bízunk benne, hogy a csatlakozási folyamata továbbra is lendületesen halad előre.

A gazdasági vonatkozások tekintetében az Európai Tanács áttekintette azokat a kezdeményezéseket, amelyek az európai versenyképesség megerősítését szolgálják. E tekintetben szeretném felhívni a bizottság figyelmét arra, hogy magyar kezdeményezésre bekerült az EiT-következtetések szövegébe a demográfiai kihívások

kezelésére szolgáló eszköztár vagy toolbox előterjesztése, amire a Bizottságot felhívja az Európai Tanács. A demográfiai kihívások kezelése a magyar elnökségnek is egy meghatározó prioritása és immár a második rendes európai tanácsi konklúziókba, sorrendben a másodikba kerül be erre hivatkozás, ami kellően komoly politikai alapot szolgáltat az elnökségi célkitűzések megvalósítására.

Magyar szempontból kiemelkedő jelentőségű az is, hogy az Európai Tanács felhívja a Bizottságot arra, hogy az Egyesült Államok inflációt csökkentő törvénye, az IRA, az Inflation Reduction Act hatásairól készítsen vizsgálatot és készítsen elemzést arról is, hogy az erre tekintettel eddig az Európai Unió által elfogadott intézkedések mennyiben tudják kezelni az IRA által kreált versenyképességi hátrányt.

Magyar szempontból két kiemelkedően fontos rendelkezést tartalmaznak az EiT-konklúziók. Az egyik az, hogy az Európai Tanács megvitatta az európai szemeszter keretében elfogadott országspecifikus ajánlásokat. Az Európai Tanácsnak ezeket az országspecifikus ajánlásokat támogatásáról kellene biztosítani, azokat endorsálni kellene, azonban magyar kezdeményezésre az a szöveg szerepel az EiT-konklúziókban, hogy az Európai Tanács ezeket csak megvitatta anélkül, hogy azokat támogatta vagy endorsálta volna. A bizottság bizonyára tisztában van azzal, hogy Magyarországnak nagyon komoly tartalmi és eljárási problémái vannak azzal, ahogyan a Bizottság az európai szemesztert menedzseli. Az európai szemeszter, mint kezdeményezés az előző magyar elnökség alatt került véglegesítésre. Az európai szemeszter eredetileg makrogazdasági koordinációs mechanizmus lett volna, azonban ennek mind a hatálya, mind pedig a célkitűzésrendszere azóta lényegesen kibővült és olyan területeket is érint, amelyek egyértelműen tagállami hatáskörbe, sőt a tagállami szuverenitás hatálya alá tartoznak. Ezzel kapcsolatban Magyarország fenntartásainak adott hangot és ezek a fenntartások az EiT-következtetésekben is tükröződnek ezzel a megfogalmazással.

Az Európai Tanács röviden érintette a többéves pénzügyi keretterv, a hétéves költségvetés felülvizsgálatát is. Itt is magyar kezdeményezésre szól úgy az EiT-konklúzió, hogy az Európai Tanács tudomásul veszi a Bizottság ezzel kapcsolatos javaslatát és továbbra is foglalkozni fog az üggyel. Az Európai Tanács következtetései eredeti szövegverziója arra hívott volna fel, hogy a Tanács ezzel kapcsolatban folytassa az előkészítő munkát, de ez a hétéves költségvetési kerettervnek egy olyan politikai jóváhagyását feltételezte volna, ami tekintetében az Európai Tanácsban jelenleg nincs konszenzus. Ennek megfelelően az Európai Tanács egy politikailag semleges szöveget fogadott el, ami semmiképpen nem előlegezi meg a tagállamok álláspontját a hétéves költségvetési kerettervvel kapcsolatban.

A biztonság- és védelempolitika tekintetében ez EiT áttekintette az európai védelmi ipar erősítésére szolgáló kezdeményezéseket és tudomásul vette, hogy az európai békekeret keretét 3 és fél milliárd euróval megnövelték a tagállamok. Ezt a keretnövelést Magyarország is támogatta, mert a keretnöveléssel párhuzamosan jogi és politikai garanciákat kapott arra, hogy ennek a keretnek a földrajzi egyensúlya a jövőben is fennmarad, vagyis Ukrajna mellett az Európai Unió számára stratégiai jelentőséggel bíró egyéb területek, többek között a Nyugat-Balkán és a Száhel-övezet tekintetében is megmarad az Európai Unió stratégiai jelenléte és elkötelezettsége.

Ez a keretemelés nem jelent önmagában véve pénzügyi elkötelezettséget sem Ukrajna, sem más területek irányában. Mint a bizottság tisztában van vele, a Tanács jelenleg is tárgyal egy további 500 millió eurós keretnövelést Ukrajna számára, ehhez azonban Magyarország csak akkor fog hozzájárulni, ha magyar gazdasági entitásokat Ukrajna nem szerepeltet a háborús szponzorok listáján. E tekintetben érdemi előrelépésről még nem tudok beszámolni, ennek megfelelően Magyarország egyelőre nincs abban a helyzetben, hogy Ukrajna számára az európai békekeretből további pénzügyi kötelezettségvállalást támogasson.

Az Európai Tanács stratégiai vitát folytatott Kínáról, megerősítette azt, hogy a hármass politika, amit Kínával szemben viszünk - miszerint Kína partner, versenytárs és rendszerszintű rivális -, az továbbra is él, felhívja Kínát arra, hogy a nagy globális kihívások tekintetében működjön együtt velünk konstruktívan. Ideértve a klímaváltozást, a járványügyi és egészségügyi felkészültséget, az élelmiszerbiztonságot, a katasztrófavédelmet, a fejlődő országok adósságszolgálatát, illetve a humanitárius segítségnyújtást. Első ízben szerepel az európai tanácsi következtetésekben a kockázatmentesítés, angolul de-risking, ami az Európai Uniónak egy új megközelítése a Kínával ápolat gazdasági és politikai kapcsolatokban. Ugyanakkor az EiT magyar támogatással nyilvánvalóvá teszi a következtetésekben, hogy ez a kockázatmentesítés nem jelent leválasztást, nem jelent decouplingot, illetve ez EiT továbbra is egyértelműen állást foglal az egy Kína politika fenntartása mellett.

A külkapcsolatok tekintetében magyar kezdeményezésre szerepel a szövegben az EU-Nyugat-Balkán kapcsolatok kérdése, tekintettel arra, hogy húsz évvel ezelőtt tett hitet ez Európai Unió a Thesszaloniki Nyilatkozatban a Nyugat-Balkán európai perspektívája mellett, és bízunk benne, hogy ez a kötelezettségvállalás nem fog elhalványulni a keleti bővítési lelkesedés mellett sem.

Az EiT foglalkozott az észak-koszovói helyzettel, és állást foglalt amellett, hogy azokban az önkormányzatokban, Észak-Koszovóban, ahol jelentős szerb többség található, előrehozott választásokra kell hogy sor kerüljön azért, hogy az ottani önkormányzatok valódi politikai legitimitással rendelkezzenek. Itt szeretném megemlíteni, hogy a fő képviselő az EiT ülésén külön is köszönetet mondott Orbán Viktor miniszterelnök úrnak azért, mert közbenjárt a három koszovói határor szabadon engedése érdekében. Ez jelentősen hozzájárult a nyugat-balkáni feszültségek enyhítéséhez, és megfelelő keretet biztosít a rendezéshez.

Emellett, mint bizonyára a hírekből értesülhettek, az EiT-nek meghatározó napirendi pontja volt a migráció, annak a külső és belső dimenziói. Az Európai Tanács nem volt abban a helyzetben, hogy következtetéseket fogadjon el a migrációval kapcsolatban, tekintettel arra, hogy több tagállam, köztük Magyarország alapvető politikai aggályait orvosló szöveget nem sikerült elfogadni. Itt Magyarország és Lengyelország számára alapvető fontosságú az, hogy az Európai Tanács vegye komolyan a saját maga által korábban elfogadott határozatokat. 2016-ban, 2018-ban és 2019-ben is úgy határozott az Európai Tanács, hogy a migrációs és menekültügyi politika alapkérdéseit a tagállamoknak konszenzussal kell rendezniük, és ennek a konszenzusnak az alapja az, hogy a külső határok védelmét megfelelően biztosítani kell, és ennek a konszenzusnak az alapja az, hogy a tagállamok között kötelező relokációs kvótát vagy azzal egyenértékű intézkedést nem fognak elfogadni. Ehhez képest a Bel- És Igazságügyi Tanácsnak a belügyi lába június elején egy olyan közös álláspontot fogadott el, ami az Európai Tanácsnak ezzel a feladatszabásával ellentétes, annak nem felel meg, ezért teljesen nyilvánvaló, hogy nem lehet azt a látszatot kelteni, hogy tagállamok között politikai konszenzus van ennek a rendezésnek a tartalmát illetően. Az Európai Tanács áttekintette a 2023 februárjában elfogadott következtetések óta a Bizottság és más szereplők által hozott intézkedéseket. Erről a bizottság elnöke, illetve a soros elnökséget képviselő svéd miniszterelnök az állam- és kormányfőknek beszámolt. A Bizottság elnökének a levele számos előrelépésről számolt be, azonban jelezni kell azt, hogy az Európai Tanács feladatszabása az úgy szolt, hogy a Bizottság nyújtson közvetlen és azonnali támogatást a tagállamoknak a külső határok védelmére. Erre a közvetlen és azonnali támogatásra a mai napig várunk. A Bizottság bejelentett bizonyos támogatási programokat, ezek azonban a Frontexen keresztüli támogatást jelentik, ami nem a tagállamok közvetlen támogatása. Illetve vannak együttműködési programok bizonyos külső határokat védő tagállamok és a

Bizottság között, azonban ezek nem határvédelmi jellegű együttműködések, hanem olyan pilotprojektek, amik a határon már átlépett személyek menekültügyi eljárásának a felgyorsítását szolgálják, és az ehhez szükséges infrastruktúrát építik ki. Tehát a külső határok védelméhez éppen nem járulnak hozzá, hanem olyan további szívóhatást jelentenek, amely valószínűleg a migrációval kapcsolatos problémáinkat a jövőre nézve csak fokozza.

A magyar és lengyel delegáció egy rendkívül erős politikai üzenetet küldött a tagállamok és a Bizottság számára, ami arra utal, hogy megítélésünk szerint a 2015-ös állapothoz értünk vissza. 2015-ben is jelentős és egyre növekedő migrációs nyomással kellett számolni, e tekintetben is a tagállamok azt a döntést hozták, hogy szakítanak a politikai konszenzus elvével, és egy olyan rendszert fognak kiépíteni, ami nem alkalmas a keleti és déli határokat védő tagállamok valódi problémáinak a kezelésére, és úgy tűnik, hogy a tagállamok és egyes európai intézmények abban reménykednek, hogyha ugyanolyan politikai választ adunk, akkor majd ebből valami más fog kisülni, mint ami 2015-ben és a következő időkben kisült. Én úgy gondolom, hogy ez téves várakozás, és jó lenne, ha az európai intézmények és a tagállamok a 2015-ös éveket követő válságból azt a következtetést vonnák le, ami kifelé vezet minket a válságból, nem pedig újabban és jobban belenyom bennünket abba. Köszönöm, hogy meghallgattak, a kérdésekre természetesen állok rendelkezésükre.

Kérdések, hozzászólások

ELNÖK: Köszönjük szépen államtitkár úrnak a beszámolóját. A vitát megnyitom, akinek kérdése, véleménye van, az kérem, most tegye fel. Illés Boglárka, tessék parancsolni!

ILLÉS BOGLÁRKA (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelettel köszöntöm államtitkár urat ismételten a körünkben, és örömmel tölt el, hogy akkor egyre gyakrabban fogunk találkozni akár más fórumokon is. Nekem egy kérdésem lenne, részben az idő rövidegére való tekintettel. A szövegben megjelenik a globális békecsúcs, és ezt egy olyan jelzővel illetik a következtetésekben, angolul talán upcoming, és talán a magyar fordításában is közlő globális békecsúcsnak hívja a szöveg. Hogy látja államtitkár úr, milyen várakozásaink lehetnek azzal kapcsolatban, hogy akár a következő másfél évben az elnökségi trió keretében erre sor kerülhet, mikor kerülhet sor? Tehát, hogy látunk-e valamilyen konkrétumot? A másik az, hogy most már azért, ha jól emlékszem, Angliában volt egy olyan konferencia, amely Ukrajna újjáépítésével foglalkozott. Különböző összegekről van szó, talán felmerült, hogy 500-600 milliárd euróra is szükség lehet. Na, most akkor ahhoz képest az 50 milliárd vagy 70 milliárd hogy viszonyul, ezt hogy látja államtitkár úr, mikor kerülhet erre sor? És szerintem éppen ezért nagyon fontos, hogy a békére, a tűzszünetre minél hamarabb sor kerüljön. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Juhász Hajnalka következik, tessék parancsolni!

DR. JUHÁSZ HAJNALKA (KDNP): Köszönöm szépen, elnök úr. Isten hozta, államtitkár úr. A menekültügyi eljárások és a menekültügyi paktum kérdése, azt gondolom, az egyik, ha nem a legégetőbb kérdés most a 27 tagállam között, és ugye, látjuk azt, hogy Franciaországban nemcsak a fővárosra, hanem a vidékre kiterjedő lázongások és rendbiztonsági problémák vannak. Kevesebb hírt kapott, de Belgiumban is hasonló problémák vetődnek fel. Lát-e államtitkár úr arra pozitív irányú elmozdulást, a PC-n túl képesek lesznek-e a 27 tagállam vezetői abban gondolkodni, hogy hogyan gondolják át a menekültügyi csomagot? Lehet-e a relokáció vagy

egyáltalán nem lehet megoldás az Unió számára? És ugye van egy pozitív példa is, bár a britek kiléptek az Unióból, de ők Ruandával például kétoldalú tárgyalásokkal kívánják megoldani a menekültügyi kérdést. Hogyan látja államtitkár úr, mi ebben a jövőnk és mi a magyar kormányban ebben a mozgástere? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem, van-e még kérdés? Parancsoljon, alelnök úr!

BALASSA PÉTER (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Meghívottak, a sajtó megjelent képviselői! Hogy mennyire aktuális, itt előtte egy nagykövetségi meghallgatás volt, és a ciprusi elnök is nyilatkozott itt a migrációval kapcsolatban. Én három témát szeretnék érinteni a felsoroltak közül, az első a migráció lenne, a második pedig egy következtetés, amit az anyagban is látunk. A migráció nem került napirendre Magyarország és Lengyelország vétőjoga miatt, a ciprusi elnök azt nyilatkozta, hogy jó lett volna erről tárgyalni, hogy milyen megoldási javaslatok és milyen megoldások lehetnek a migrációval kapcsolatban.

A következtetések közül kezdeném Kínával. Elég nagy teret szentelt neki Bóka úr és ezt külön köszönöm. Ha megengedik, próbálok pontosan nyilatkozni és pontosan felolvasni az anyagból. A dokumentum a külkapcsolatok terén egy külön részt szentel Kínának. Kijelenti, hogy az eltérő politikai és gazdasági rendszerek ellenére az Európai Uniónak és Kínának közös érdeke a konstruktív és stabil kapcsolatok fenntartása, a szabályokon alapuló nemzetközi rend tisztelete. Az Európai Unió továbbra is szilárdan elkötelezett az emberi jogok mellett és ezen a téren lát aggodalomra okot adó eseteket Kínában. Azért azt tegyük hozzá, hogy az ilyen eseteket az EU többször nyilatkozatban szándékozott elítélni, de a magyar külügyminiszter érdemben nem indokolt vétője ezt megakadályozta.

Kínára egyidejűleg mint partnerre, vetélytársra és rendszerszintű riválisra tekint, ugyanakkor a tíz év alatt megháromszorozódott kereskedelmi hiány a két térség között fenntarthatatlan. Magyarország Kína európai gazdasági-politikai térfelületének kulcsországává vált. Ezt támasztja alá a soha meg nem térülő Belgrád-Budapest vasútberuházás, a most éppen holtvágányra került Fudan Egyetem, az egyre több akkumulátorgyár-beruházás, legújabban a régiós vegyipari elosztó terve is. A kormány ezeket a projekteket úgy állítja be, mint alapvető nemzeti érdekeket. Mi nem így látjuk. Felmerül a kérdés, hogy a dokumentumban említett EU és Kína közötti rivalizálásban uniós tagországgént a magyar kormány végül melyik oldalon áll. Ha erre a kérdésre válaszolna, azt nagyon megköszönném.

A másik pedig egy elég érdekes dolog, az Ukrajnával kapcsolatos anyag, amiben egy Fidesz-narratívára szeretném felhívni a figyelmet. Ezt a részt átfutotta államtitkár úr. Az első, hogy az Ukrajnáról szóló részben megerősítik, hogy az Európai Unió rendíthetetlenül támogatja Ukrajna függetlenségét, területi integritását, valamint természetes jogát az önvédelemhez az orosz agresszióval szemben. Az Európai Unió továbbra is erőteljes pénzügyi, gazdasági, humanitárius, katonai és diplomáciai támogatást nyújt Ukrajnának és népének addig, ameddig csak szükséges. Külön kiemelik, hogy az EU kész fenntartható katonai támogatást biztosítani Ukrajnának, majd részletezik ennek konkrét módját, eszközeit. Itt világossá lehet tenni, hogy Orbán Viktor miniszterelnök úr mindezzel egyetértett, elfogadta, nem emelt kifogást, nem élt az egyhangú elfogadás következménye által biztosított lehetőséggel, ahogyan azt, mondjuk, megtette a migrációs téma esetében. *(Dr. Hörcsik Richárd távozik az ülésről.)*

Ha most a Fidesz-narratívát néznénk, ez teljesen ellentétes azzal a felfogással, amit a miniszterelnök úr itthon hirdet annak alapján, amit Brüsszelben elfogadott.

Mondjuk, ott lehetne a helye a „Háborúpártiak” feliratú óriásplakát közepén azzal a szövegkiegészítéssel, hogy a kormány belesodor minket a háborúba. Természetesen ez nem a Jobbik-Konzervatívok véleménye, csak konzekvensen alkalmaztuk a Fidesz-narratívát az Orbán Viktor által Brüsszelben elfogadott vállalásokra. Ha erre válaszolna, azt megköszönném.

(Az ülés vezetését Tessely Zoltán, a bizottság alelnöke veszi át.)

TESSELY ZOLTÁN (Fidesz), a bizottság alelnöke, a továbbiakban ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem, hogy van-e további kérdés. *(Senki sem jelentkezik.)*

Államtitkár úr, mielőtt visszaadnám a szót, két kérdést szeretnék megfogalmazni. Egyrészt azt, hogy a spanyol belpolitikai helyzet, amely a júliusi parlamenti választások kapcsán kialakult, milyen mértékben látszik befolyásolni a spanyol elnökség menetrendjét. Erről lehetett-e bármiféle új információkat szerezni? Illetve ha már EU-elnökség, volt-e érdemi vita a magyar EU-elnökséggel kapcsolatosan? Most visszaadom a szót államtitkár úrnak a válaszokra. Parancsoljon!

Dr. Bóka János válaszája

DR. BÓKA JÁNOS államtitkár (Igazságügyi Minisztérium): Köszönöm. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Sorban haladnék a feltett kérdések megválaszolásával. Az EiT-konklúziók valóban említést tesznek a globális békecsúcsról. E tekintetben sem a formátumra, sem az időzítésre, sem a helyszínre vonatkozóan nincs döntés, ennek még a körvonalai sem látszanak. A magyar álláspont az, hogy minden béketervet és minden kezdeményezést komolyan kell venni, támogatni kell. Nyilván az érdemi béketárgyalások előfeltétele egy fegyverszünet lenne, ami lehetővé tenné, hogy a felek érdemben egy béke kereteiről tudjanak beszélni.

Az Európai Unió támogatásáról biztosította azt a beszélgetést, amely az ukrán tízpontos béketervvel kapcsolatos. Az Európai Unió a tízpontos béketervet, mint olyat nem endorszálta, az Európai Unió nyitott arra, hogy ezzel kapcsolatban beszélgetéseket folytasson. Én arra az elemre hívnám fel a figyelmet, amely az EiT-konklúziókban szerepel, mégpedig az, hogy bármilyen kezdeményezésnek globális támogatottsággal kell bírnia és e tekintetben úgy látszik számomra, hogy az európai kezdeményezések támogatottsága az Európai Unió, illetve a transzatlanti szövetség határainál véget ér. Abban az esetben, ha valóban fegyverszünetet és békét szeretnénk, akkor egy olyan kezdeményezés mellé kell politikai támogatottságot állítani, amely nemcsak Európa és a transzatlanti szövetség, hanem a globális közösség egészének támogatását élvezi. E tekintetben még igen sok a tennivaló. De mint képviselő asszony is említette, ennek az előfeltétele egy fegyverszünet, mert zajló fegyveres cselekmények közepette nagyon nehéz egy béke kereteit megvitatni úgy, hogy abban az érintett felek is konstruktívan vesznek részt.

A donorkonferenciával kapcsolatban a képviselő asszony aggályait én is osztom. Ezen a donorkonferencián egész konkrétan 60 milliárd eurónyi kötelezettségvállalás született. Ebből a 60 milliárd eurónyi kötelezettségvállalásból 50 milliárd euró kötelezettséget az Európai Unió nevében a Bizottság elnöke vállalt egy olyan javaslat alapján, amelyet az európai intézmények még nem fogadtak el. Ez, ugye a hétéves költségvetés felülvizsgálata során biztosított 50 milliárd euró lett volna, amit a Bizottság elnöke nagylelkűen Londonban felajánlott úgy, hogy arról az Európai Unió még nem döntött. Tehát ez a 60 milliárd euró úgy 60 milliárd euró, hogy abból 50 milliárd euró még nincs. Ehhez képest én osztom képviselő asszony becsléseit. Ahhoz, hogy Ukrajna újjáépítéséről érdemben beszélhessünk, ott több száz milliárd eurónyi hozzájárulásra lenne szüksége. Ennek a körvonalai egyelőre még nem látszanak.

A migrációs paktum jövőjét illetően azt kell mondanom, hogy számos tagállam osztja azt az álláspontot, hogy a migrációs válság kezelésére új és innovatív eszközökre van szükség. Ez a kezdeményezés nemcsak Magyarország és Lengyelország részéről, hanem olyan tagállamok részéről is megjelenik, mint például Dánia, akik osztják azt az álláspontot, hogy az Európai Unió területére csak olyan személyeknek kellene engedélyezni de jure vagy de facto a belépést, akik egyébként a belépés jogi feltételeinek megfelelnek. Mindaddig, míg az Európai Unió nem szerzi vissza a rendelkezést a saját külső határai felett, mindaddig, amíg nem az európai intézmények, hanem embercsempész-hálózatok döntenek el azt, hogy ki léphet az Európai Unió területére és ki nem, addig az Európai Unió szempontjából menekültügyi vagy migrációs politikáról nem lehet beszélni.

A tagállamok jelentős többsége ezen az állásponton van és a tagállamok jelentős többsége érti azt, hogy a migrációs paktum, ahogyan azt a Bel- és Igazságügyi Tanácsnak a belügyi napján elfogadásra került, az alapvető kihívásokat a migráció területén nem kezeli. Ennek megfelelően - és erre utal az EiT idén februári következtetése is - a tagállamok a migrációs paktum mellett elkezdtek azokkal a területekkel foglalkozni, amelyek jelen tudásunk szerint érdemben tudnák kezelni a menekültügyi és migrációs válságot, és ennek az előrehaladásáról számol be rendszeres időközönként a Bizottság elnöke a tagállamoknak. Úgy látom, hogy a politikai realitást érzik, a tagállamoknál jelentkezik e tekintetben, és bár a munka rendkívül korai stádiumban van és a politikai lendület sem egyenletes, de teljesen világos, hogy már a tagállamok sem a menekültügyi és migrációs paktumot tekintik annak az eszköznek, amivel a migrációs kihívásokat kezelni lehet.

A migrációval kapcsolatban - alelnök úr kérdésére válaszolva - a tagállami vezetők nagyon komoly vitát folytattak, tehát a vitára sor került. A magyar, lengyel ellenállás nem a vitát zárta ki, hanem azt, hogy a vitát lezáró politikai konszenzust élvező szöveget fogadjunk el. Ez a vita jelentős részben a migráció külső dimenzióival foglalkozott pontosan abban a kontextusban, amit a ciprusi elnök is felvázolt.

Kína és az Európai Unió kapcsolata tekintetében megúszhatnám azzal a válasszal, hogy a magyar kormány Kína és az Európai Unió kapcsolatában sem nem Kína, sem nem az Európai Unió, hanem Magyarország pártján áll, de talán érdemes kifejtennem azt, hogy azok a beruházások, amelyek részben kínai tőkével Magyarországon valósulnak meg, olyan beruházások, amelyek egyébként az európai gazdasági szereplők értékláncának részévé teszik Magyarországot. Tehát nem arról van szó, hogy Magyarországon kínaiak gyártanak akkumulátorokat kínaiaknak, hanem arról van szó, hogy Magyarországon olyan cégek települnek le, amely cégek az adott gazdasági területen egyértelműen piacvezetőnek és innovációs vezetőnek számítanak.

Ezek a gazdasági szereplők meghatározó, európai globális gazdasági szereplők értékláncainak a részévé válnak. Ez az, amit a külgazdaságért és külügyekért felelős miniszter úr úgy fogalmazott meg, hogy Magyarország a találkozási pontja a nyugati és keleti gazdasági szereplők között egyébként meglévő gazdasági kapcsolatoknak, és ez a találkozási pont egy olyan technológiai területen valósul meg, amely egyértelműen a jövő technológiája. Én úgy gondolom, hogy ez egyértelműen Magyarország érdekében áll, és az a helyzet, hogy ez mind az Európai Unió, mint pedig Kína érdekében is áll. Tehát én úgy gondolom, hogy ennek az együttműködésnek nincsenek vesztesei, ennek az együttműködésnek csak nyertesei vannak, és úgy gondolom, hogy ez a politika mind gazdasági, mind pedig geostratégiai szempontból kifizetődő és jövőbe mutató.

Ukrajna katonai támogatásával kapcsolatban szeretném tisztázni azt, hogy a magyar álláspont mindig is az volt, hogy Magyarország sem közvetve, sem közvetlenül nem támogatja Ukrajnát katonai eszközökkel, ugyanakkor tekintettel az európai egységre, nem akadályozza azt, hogy az Európai Unió intézményei, illetve más európai

uniós tagállamok a saját megfontolásaik alapján ezt megtegyék. Magyarország sem kétoldalú alapon, sem az európai békekeretben nyújtott hozzájárulásával Ukrajna számára katonai eszközöket, emberi élet kioltására alkalmas eszközöket nem nyújt. Az európai békekeretbe való befizetésünket, az európai békekeret által nyújtott lehetőségeket kihasználva egyéb régiók támogatására csatornázzuk át. Tehát akkor, amikor Magyarország hozzájárul az európai békekeret növeléséhez, és Magyarország növelt összegű befizetést teljesít, akkor ezzel Magyarország sem közvetve, sem közvetlenül nem támogatja Ukrajnát emberélet kioltására alkalmas eszközök beszerzésében. Ez a következetes magyar politika, és az elmúlt hetek döntései is ennek a politikának a megvalósítását szolgálták.

A spanyol belpolitikai helyzet a trió elnökség működésére eddig érezhető befolyást nem gyakorolt, úgy látjuk, hogy technikai és politikai szinten is a trió elnökség megfelelően működik, és én nem tartok attól, hogy ez zavarokat okozna a trió működésében. Azt azért ebben a körben is meg kell jegyezni, hogy talán a spanyol belpolitikai helyzet alakulása azért rávilágít arra a tényre, hogy a politikai stabilitás mekkora eszköz egy EU-elnökség tekintetében, és e tekintetben a magyar elnökség kilátásai lényegesen biztatóbbak, mint a trió másik két tagja belpolitikai helyzetének az alakulása. Úgy gondolom, hogy ez egy érték.

Az EU-elnökség, illetve annak az előkészítése az Európai Tanács napirendjén nem szerepelt, az Európai Tanács magától értetődőnek veszi a trió működését. A trió elnökségi program elfogadása az általános ügyek tanácsa keretében történt, és a tagállamoknak egyértelműen az az érdeke, hogy ebben a rendkívül turbulens, globális politikai helyzetben, illetve a választásokkal bizonytalansággal és belső nyugtalansággal terhelt európai belpolitikában is a trió elnökség kiszámíthatóan, megbízhatóan és biztos kézzel kormányozza az Európai Unió hajóját. Köszönöm, hogy meghallgattak.

ELNÖK: Köszönöm szépen államtitkár úrnak a júniusi Európai Tanács-ülésről szóló beszámolóját. Szeretném tájékoztatni a képviselőtársaimat, hogy a bizottságunk következő ülésére vélhetően 14 óra 45 perckor fog sor kerülni. Ezt azért fogalmazom így, mert a meghívót a Házbizottság ülése után, 13 óra után fogjuk tudni kiküldeni. A napirendünk az európai uniós ügyekért felelős miniszter meghallgatása. Bóka Jánost nagy tisztelettel várjuk erre az időpontra is, miniszteri meghallgatására.

Az ülés berekesztése

A mostani bizottsági ülést tisztelettel bezárom, a meghívókat küldeni fogjuk, a várható időpont 14 óra 45 perc. Köszönöm szépen.

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 15 perc)

Tessely Zoltán
a bizottság alelnöke

Dr. Hörcsik Richárd
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Lajtai Szilvia és dr. Lestár Éva